

*Rapport over een onderzoek naar blinden en halfblinden, in de jaren 1915 en 1916 door de oogartsen onderzocht.*  
 Uitgebracht door de commissie, benoemd door het Nederlandsch Oogheekundig Gezelschap, ter bestudeering van vraagstukken het blindenwezen betreffende.

De „Staatscommissie tot overweging van de verbetering van het lot der blinden”, waarin geen oogarts zitting heeft, wendde zich in 1916 tot het bestuur van het Nederlandsch Oogheekundig Gezelschap met het verzoek om voorlichting bij haar werk, omdat haar na eenige vruchteloze pogingen gebleken was, dat het maken van een behoorlijke blindenstatistiek zonder de hulp der oogartsen onuitvoerbaar is. Het gezelschap benoemde daarop in December 1916 een commissie, bestaande uit de leden F. D. A. C. VAN MOLL, W. H. SMIT en P. J. WAARDENBURG, welke besloot: 1<sup>o</sup>. een onderzoek in te stellen, met medewerking der schoolartsen, naar het voorkomen van z.g. halfblinden op de scholen, en 2<sup>o</sup>. te trachten van de Nederlandsche oogartsen gegevens te verkrijgen over door hen in 1915 en 1916 behandelde of onderzochte blinden en halfblinden. Over het eerste onderzoek is verleden jaar reeds een rapport verschenen, dat in dit *Tijdschrift* 1917, II, bldz. 2151 is aangekondigd. Het thans voor mij liggende rapport bevat den uitslag van het tweede gedeelte van het onderzoek.

Het spreekt van zelf, dat dit onderzoek geen aanspraak maakt op den naam van een blindenstatistiek voor Nederland; zulk een statistiek is slechts uitvoerbaar in aansluiting aan een algemeene volkstelling. Maar wel was het door dit onderzoek mogelijk, de Staatscommissie binnen betrekkelijk korten tijd gegevens te verstrekken over een zoo groot mogelijk aantal door een oogarts onderzochte blinden en halfblinden. Tevens heeft de commissie het evenwel nuttig geacht, het verkregen materiaal te bewerken, om te trachten min of meer belangrijke gegevens over de oorzaken der blindheid eruit af te leiden.

Ten einde het verlangde materiaal te krijgen, zond de commissie aan alle oogartsen in Nederland vragenlijsten omtrent de door hen behandelde of onderzochte blinden en halfblinden, op welke lijsten was opgegeven, wat de commissie onder „blind” en „halfblind” wenschte te verstaan, nl. de grenswaarden voor gezichtscherpte en gezichtsveld. Op deze wijze kwam zij in het bezit van de gegevens omtrent 1444 blinden en 861 halfblinden; onder de blinden waren 216 (14.9 pCt.) kinderen (tot het 14e jaar) en 1228 (85.1 pCt.) volwassenen (ouder dan 14 jaar); onder de halfblinden waren 82 (9.5 pCt.) kinderen en 779 (90.5 pCt.) volwassenen.

Rangschikt men de blinden en halfblinden in een afdalende reeks naar het meer of minder veelvuldig voorkomen der verschillende oorzaken van blindheid, dan staat bij de blinden bovenaan de atrophie nervi opt., en nemen aangeboren gebreken, zware myopie (met dubbelzijdige netvliesloslating) en glaucoma resp. de 2de, 3de en 4de plaats in; trachoom komt op de 9de plaats te staan. Bij de halfblinden staat zware myopie bovenaan, afwijkingen van het hoornvlies op de 2e plaats, trachoom op de 3e plaats, atrophie

nervi opt. en glaucoma resp. op de 9de en 10de plaats. Dat die volgorde bij blinden en halfblinden ongelijk is, behoeft niet te verwonderen; verschillende ziekten toch (bijv. atrophia n. opt. en glaucoom) leiden in den regel tot volledige blindheid, zelden tot geringe beschadiging van het gezichtsorgaan. Maar verrassend is, dat myopie in hoogen graad zoo vaak de oorzaak der halfblindheid is. Vergelijking met buitenlandsche statistieken ten opzichte van deze oorzaak was niet mogelijk, omdat geen cijfers over halfblindheid bekend zijn. De commissie heeft echter den indruk, dat de Nederlandsche cijfers van blinden en halfblinden door zware bijziendheid bijzonder hoog zijn en oppert de mogelijkheid, dat opvallend veel gevallen van myopia gravis onder de Israëlieten zouden voorkomen, een punt, dat nog wel eens een afzonderlijk onderzoek verdient.

Het rapport vergelijkt voorts het percentage blinden, naar de verschillende oorzaken gerangschikt, bij haar onderzoek gevonden, met de gegevens daaromtrent in de buitenlandsche literatuur neergelegd. Dit is een zeer leerzaam gedeelte van het geschrift, maar de uitkomsten ervan hier te vermelden, zou mij te ver voeren.

Door een betrekkelijk eenvoudige redeneering komt het rapport tot het besluit, dat voor de blinden door aangeboren gebreken de sterftkans grooter moet zijn dan voor andere menschen.

In een slothoofdstuk bespreekt de commissie de vraag, welke gevallen van blindheid voorkomen kunnen worden. Volgens de bestaande blindenstatistieken, wier volstrekte waarde echter niet groot is, neemt Nederland een gunstige plaats in en zou alleen door Australië in dit opzicht overtroffen worden. Toch mag dit geen reden zijn voor zelfvoldaanheid, maar behoort er naar gestreefd te worden de gevallen van blindheid zooveel mogelijk te verminderen. Er zijn helaas een aantal oorzaken van blindheid, waartegenover wij onmachtig staan; maar daarnaast zijn er, gelukkig, toch ook oorzaken, die voor bestrijding vatbaar zijn. Daartoe behoort bijv. het trachoom, dat op het oogenblik te Amsterdam van gemeentewege krachtig bestreden wordt. Zoo zal ook bestrijding van syphilis en gonorrhoe, zoowel in den vorm van voorkoming als van goede behandeling, velen voor blindheid kunnen behoeden. Verbetering van maatschappelijke en hygiënische toestanden onder de min- en onvermogene bevolking zal tuberculose en scrofulose voorkomen en zodoende een groote oorzaak van blindheid (keratitis, ulcus corneae) wegnemen. En eindelijk zal uitbreiding van de gelegenheid tot het verkrijgen van goede oogheelkundige hulp, vooral op het platteland, het aantal gevallen van blindheid verminderen, die het gevolg zijn van sympathische ophthalmie, bedrijfs-ongevallen, glaucoom, ulcera corneae, cataract, neuritis optica en stuwingspapil

In het bovenstaande heb ik gepoogd een overzicht te geven van den inhoud van dit zeer belangrijke rapport. Natuurlijk was het mij niet mogelijk alles daaruit hier mede te deelen; wie er meer van weten wil, neme het boekje zelf ter hand; het is een rustige bestudeering overwaard. Dat overigens met 'dit rapport nog geenszins uit het bijeengebrachte materiaal volledig alles gehaald is, wat er in verborgen ligt, daarvan is de commissie zelf overtuigd; het commissielid WAARDENBURG heeft dat bijv. al ondervonden bij de be-

werking van de gevallen van aangeboren blindheid, waarom trent nog een afzonderlijke mededeeling van zijn hand zal verschijnen.

P. MUNTENDAM.

## BEROEPSBELANGEN.

DE WIJDERE TAAK DER ZIEKENFONDSEN. — De algemeene Ortskrankenkasse te Berlijn heeft te Kudoa een stuk grond aangekocht, om daar na den oorlog een herstellingsoord voor de verzekerden op te richten. Ook is daar een huis met park gekocht, om voorloopig 40 tot 50 zieken op te nemen, bij voorkeur hart- en zenuwlijders. De Landesversicherungsanstalt Berlijn heeft het riddersgoed Blankensee gekocht, om de landerijen onder beheer te nemen ten behoeve van de herstellingsoornden te Beelitz (*Deutsche med. Wochenschr.*).

DE WAARDE VAN KOST EN INWONING. — Het Versicherungsamt van Berlijn heeft, ter bepaling of verpleegsters al of niet onder den verzekeringsplicht vallen, een schatting gemaakt van de geldswaarde van al, wat inwonende verpleegsters niet in den vorm van geld ontvangen. Als maatstaf van wat nu eigenlijk het inkomen van inwonende geneesheeren is, kan deze lijst mutatis mutandis ook dienstdoen. Aldus wordt geschat de kost op 650 mark, de woning op 130 mark, verlichting en verwarming op 20 mark, dienstkleding en het schoonhouden daarvan op 60 mark, bewassing op 50 mark, geneeskundige behandeling en geneesmiddelen op 50 mark (*Zeitschr. f. ärztl. Fortb.*).

HET VERLEDEN EN DE LEVENSLLOOP VAN KWAKZALVERS. — In een uitvoerig artikel van FÜRST (*Zeitschr. f. ärztl. Fortb.* 5 Nov.) over de kwakzalverij vindt men een statistiek van de kwakzalvers te Hamburg in 1913. Er waren daar toen 837 personen van dien aard werkzaam, waarvan 341 vrouwen. Slechts 14 van deze personen hadden meer dan lager onderwijs genoten. De 95 mannen, van wie men dit kon nagaan, hadden te voren 35 verschillende beroepen uitgeoefend. Barbiers en friseurs waren het sterkst onder hen vertegenwoordigd. Eén had in de dierkunde gestudeerd. En 87 vrouwen hadden 20 verschillende beroepen gehad; 33 waren dienstbode geweest, 3 verpleegster, 1 kinderjuffrouw, 1 tooneelspeelster en 1 buffetjuffrouw.

De kwakzalvers hebben natuurlijk ook hun specialiteiten. Van 104 hunner waren 44 masseur (35 daarvan masseuse), aan natuurgeneeskunde deden slechts 6; deze schijnt de lichtgeloovigen tegenwoordig minder aan te trekken. Twee hielden zich bezig met het verwijderen van wratten en getatoeëerde plekken, 6 met „bezweren”.

De „studietijd” was doorgebracht in „vakscholen” of met het leeren uit boeken door 19 kwakzalvers; in ziekenhuizen, hospitalen, badinrichtingen of natuurgeneeskundige inrichtingen door 17; bij artsen door 9; bij masseurs en „Heildiener” door 14; bij andere onbevoegden door 34.

Van 152 personen, bij wie dit is nagegaan, hadden 44 één tot zevenmaal straf ondergaan, onder meer wegens ontucht, koppelarij, afdrijving, diefstal, bedrog, valsching, heling, bedelarij. Eén kwakzalver, die 160000 mark per jaar „verdiende”, gaf 60000 mark per jaar aan reclame uit.

PINKHOF.

## INGEZONDEN.

DE SPECIALISTEN EN DE MAATSCHAPPIJ.

I.

Collega RIBBIUS gaat in zijn beschouwingen uit van de veronderstelling, dat het hoofdbestuur zich geheel en al zou gesteld hebben op den grondslag der motie-Rotterdam, en de drie punten dier motie zou belichaamd hebben, nl.: een algemeene organisatie, vertegenwoordiging in het hoofdbestuur, bindende besluiten der plaats-